

Напоран рад и повјерење ће одвести БиХ од Дејтона до Брисела

“Босна и Херцеговина је достигла моменат у својој послеријатној историји када ће кључни избор одлучити да ли ће грађани ове земље уживати у просперитетној будућности у оквиру Европе”, рекао је у сриједу високи представник Педи Ешдаун (Paddy Ashdown). Питање са којим се суочавају грађани БиХ је да ли ће, и како брзо, сан о просперитетној и сигурној будућности у оквиру Европе постати стварност.

Високи представник је рекао да ће напоран рад и повјерење одлучити каква ће бити будућност. “Повјерење у способност ове земље да уведе промјене, те напоран рад који је потребан за такве промјене.”

Високи представник је говорио на Дипломатском форуму у Сарајеву који је организовало Министарство иностраних послова и фондација Фридрих Еберт (Friedrich Ebert).

Истакао је да се регионална геополитичка ситуација значајно промијенила и да су сусједне земље сада окренуте ка еуро-атлантским интеграцијама тако да “промјена владе у Загребу или Београду више не значи потрес за БиХ.” Међутим, упозорио је да би “заиста била трагедија, баш у тренутку када је клетва сукоба коначно нестала, да оне особе које су жељеле Велику Хрватску или Велику Србију замијене они који желе видјети Босну исцјепкану на мале дијелове.” За ову земљу постоји само једна будућност, а то је Босна и Херцеговина цјеловита и слободна, у Европи, цјеловита и слободна.

Високи представник је примјетио да су бх. лидери препознали велику промјену у аспирацијама гласача. “Без обзира на њихову политичку припадност, политичари ове земље знају да сан о

Европи сада постаје моћнији и снажнији од митова прошлости, и да грађани ове земље од њих очекују да проведу реформе које ће овај сан претворити у стварност.” Као резултат, “напуштамо еру Дејтона и улазимо у еру Брисела.”

Високи представник је истакао да ова историјска прекретница захтијева значајне промјене у понашању влада, парламената и институција, међународне заједнице и ОХР-а.

Високи представник је истакао да је “Европска унија јасно ставила на знање да жели да БиХ постане чланица ЕУ.” Током сљедећих шест мјесеци БиХ мора одлучно кренути из “послијератне” фазе у фазу која “претходи пријему”, а то ће ставити нагласак на економску транзицију и социјалну реформу. У том смислу, рекао је да се парламентарно одобравање реформи у области одбране и индиректног опорезивања прошле седмице може посматрати као обећавајући знак спремности БиХ да крене “путем ка пријему у Европску унију и чланство у НАТО-у.”

Комисија Европске уније је навела 16 области у којима бх. власти морају постићи конкретан и примјетан напредак у сљедећих 210 дана да би започели преговоре о Споразуму о стабилизацији и придруживању. Међутим, високи представник је упозорио да “ако не дође до драматичног убрзања темпа којим сада напредујемо, 16 услова неће бити испуњени.” Додао је и да би се владе и парламенти барем требали чешће састајати да би знатно повећали своје резултате рада.

“Досадашњи напредак није постигнут путем бонских моћи високог представника”, рекао је, “већ је то била моћ сна. Сан да ова земља једног дана може постати чланица Европске уније. Да једног дана може постати чланица НАТО-а. Да једног дана може постати нормална земља, која је у стању да понуди бољи и сигурнији живот својим грађанима.”

У средишту сигурног напретка по питању повратка избјеглица, обуке полицијских снага и реструктурирања правосуђа, међународна заједница прелази из фазе “чињења” у фазу

“надгледања”, рекао је високи представник. Додао је као поређење и то да је током првих шест мјесеци морао сам наметнути 70 закона или амандмана на законе, да би се тај број смањио на 34 интервенције у наредних шест мјесеци, и на само двије интервенције у задњих шест мјесеци.

Високи представник је упозорио да бх. власти не би смјеле помијешати “декларативна залагања, обећања и планове” са стварним спровођењем.

Поред довршавања реформе обавјештајног сектора у сљедећих пар мјесеци, до 30. јуна сљедеће године бх. власти морају испунити четири услова Европске уније који се односе на владавину права, укључујући формирање и функционално дјеловање СИПА-е, седам услова који се тичу економске реформе, укључујући функционисање Управе за индиректно опорезивање, са именованим директором. Ту су још и три услова која се односе на ефикасност влада, укључујући потребу да се владе и парламенти чешће састају, те услов да бх. власти предузму кораке како би осигурали дугорочну одрживост финансијски и уреднички независног јавног радио и телевизијског сервиса на нивоу цијеле БиХ и услов да поштују постојеће међународне обавезе, а то се углавном односи на Дејтонски мировни споразум и преостале кораке из мапе пута Европске уније. Овај посљедњи услов укључује пуну сарадњу са Међународним кривичним трибуналом што значи хапшење и изручење оптужених ратних злочинаца у Хаг.

Овај програм снажних и практичних реформи мора се спровести прије него што нова Комисија Европске уније буде успостављена јер су поуздани пријатељи и они који је снажно подржавају БиХ у садашњој Комисији, укључујући Романа Продија и Криса Патена, “јасно назначили да би жељели позвати БиХ да започне преговоре за Споразум о стабилизацији и придруживању прије него што им истекне мандат у октобру”, рекао је високи представник. “Било би неозбиљно од БиХ да пропусти ову прилику неиспуњавањем постављених услова.”

Међутим, високи представник је такођер упозорио да се оправдани захтјеви јавности за бољим животним условима не могу ријешити тако што ће се “понудити људима оно што не можемо испунити”. Такођер је додао да је “веома кратак пут од ниских пензија до тога да пензија уопште не буде” и позвао бх. власти да подузму хитне кораке како би привукли страна улагања.